

odpovědi na otevřené otázky. Konceptce testu ePIRLS byla inspirována projektem ORCA (Online Reading Comprehension Assessment), v němž žáci studují přírodovědná témata v internetovém prostředí. Účast v testu ePIRLS je pro země v roce 2016 dobrovolná. Očekává se, že země, která se rozhodne pro účast v modulu ePIRLS, se zapojí také do „tradičního“ šetření PIRLS, které využívá tištěné testové úlohy.

Čtení elektronických textů za účelem získání informací v zásadě vyžaduje využití běžných čtenářských postupů a strategií, avšak v odlišném prostředí, které obsahuje mnohem více informací, než člověk skutečně potřebuje. Další odlišnost elektronických textů od textů tištěných spočívá v tom, že informace jsou spíše než v textové formě prezentovány graficky, často s využitím interaktivních, dynamických či multimediálních prvků, jako jsou videa či zvukové nahrávky, animace, vyskakovací okna s informacemi, které se objeví poté, co na ně člověk klikne nebo najede myší, okna s měničemi se informacemi apod.

Internet si lze představit jako síť textů, které jsou rozmístěny na různých webových místech (websites) složených z webových stránek (web pages). Na rozdíl od tradičního tištěného textu, který se obvykle čte lineárně, musí čtenář v prostředí internetu hledat svou vlastní cestu v obrovské spleti informací. Musí být schopen nalézt relevantní webovou stránku a používat navigační strategie, které mu umožní efektivně přecházet z jedné stránky na druhou. Základní součástí úspěšného vyhledávání na internetu je proto schopnost lokalizovat informaci, která odpovídá položené otázce. To předpokládá využití autoregulačních postupů, díky nimž čtenář udrží pozornost zaměřenou na úkol a nenechá se rozptýlit jinými zajímavými informacemi nebo reklamou.

ePIRLS vychází z toho, že při čtení elektronických textů je třeba skloubit nové digitální gramotnosti s tradičními čtenářskými postupy, jaké jsou hodnoceny v testu PIRLS. Obecně jsou proto sledovány stejné postupy porozumění – až na to, že čtenářské úkoly jsou situovány do prostředí internetu. Text je zde tvořen souborem vzájemně propojených webových stránek obsahujících množství textových i vizuálních informací, jako jsou fotografie, grafy, tabulky, mapy, videa, animace, odkazy a vyskakovací okna. Každá úloha obsahuje 2–3 webová místa (websites), která dohromady čítají 5–10 webových stránek. Při tvorbě textů byly využity skutečné internetové stránky, které byly upraveny a převedeny do simulovaného internetového prostředí. Pohyb v tomto prostředí předpokládá jisté navigační dovednosti, např. dovednost najít stránku, která obsahuje konkrétní hledanou informaci, nebo používání záložek, navigačních tlačítek, ikon, odkazů či posouvacích lišt. Testové otázky žáci vyplňují v testovacím okně.

I přes snahu o navození pokud možno autentického čtenářského zážitku je toto internetové prostředí značně omezené ve srovnání se skutečným internetem. Primárním cílem testu ePIRLS je totiž hodnocení čtenářských, nikoli navigačních dovedností, přestože je zřejmé, že schopnost nalézt potřebnou informaci je nezbytným předpokladem každého čtení na internetu. ePIRLS začíná stručnými pokyny, které žákům vysvětlí, jak klikat na záložky a tlačítka a jak se v textu pohybovat. Testem žáky provází postava učitele, který jim pomáhá, když mají problémy s navigací. Po uplynutí předem stanovené doby jsou žáci prostřednictvím postavy učitele automaticky přeměrováni na správnou webovou stránku, pokud ji sami nedokázali najít, a tato informace se zaznamená do systému. Díky tomu mají žáci možnost dokončit čtenářské úkoly v předepsaném čase.